

VILNIAUS LOPŠELIO-DARŽELIO „MOLINUKAS“

PATVIRTINTA

Vilniaus lopšelio-darželio „Molinukas“

l. e. p. direktoriaus

2026 m. birželio 22 d. įsakymu Nr. V-73

LOGOPEDO SAUGOS IR SVEIKATOS INSTRUKCIJA Nr. 32

I. BENDROJI DALIS

1.1. Logopedui, instruktuojamam pagal šią instrukciją ir nesilaikančiam jos reikalavimų, taikoma Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta administracinė ar/ir baudžiamoji atsakomybė, atsižvelgiant į pažeidimo pobūdį bei padarinius.

1.2. Savarankiškai logopedu dirbti gali asmuo:

1.2.1. ne jaunesnis kaip 18 metų;

1.2.2. pasitikrinęs sveikatą pagal patvirtintą įstaigos darbuotojų sveikatos tikrinimo grafiką, bet ne rečiau kaip kartą per vienus metus (su šiuo grafiku logopedas supažindinimas pasirašytinai) ir esantis geros sveikatos;

1.2.3. atliekamo darbo apimtyje teoriškai ir praktiškai išmokytas saugiai dirbti, išklaušęs nustatytą mokymo kursą bei turintis profesinių įgūdžių ir instrukuotas (įforminus instruktavimo registravimo žurnaluose) pagal:

1.2.3.1. darbuotojo saugos ir sveikatos įvadinę instrukciją;

1.2.3.2. bendrąją gaisrinės saugos instrukciją;

1.2.3.3. darbuotojo saugos ir sveikatos (pagal darbo vietą) instrukcijas;

1.3. darbuotojas instruktuojamas vadovaujantis įstaigos darbuotojų saugos ir sveikatos norminiais dokumentais:

1.3.1. priimant į darbą;

1.3.2. perkeltant į kitą darbą;

1.3.3. pakeitus darbo organizavimą;

1.3.4. pradėjus naudoti naujas arba modernizuotas darbo priemones įstaigoje;

1.3.5. pradėjus naudoti naujas technologijas įstaigoje;

1.3.6. pakeitus ar priėmus naujus (esminius) darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktus;

1.3.7. valstybiniam darbo inspektoriui, saugos darbe tarnybos specialistui arba tiesioginiam vadovui įsitikinus, kad darbuotojų žinios yra nepakankamos;

1.3.8. įvykus nelaimingam atsitikimui, avarijai arba susirgus profesine liga;

1.3.9. ne rečiau kaip vieną kartą per dvylika mėnesių, arba nebuvus darbe ilgiau kaip 60 kalendorinių dienų.

1.4. Darbuotojas atlikdamas savo darbo funkcijas turi laikytis įstaigos darbo tvarkos taisyklėse nustatyto darbo ir poilsio laikos reikalavimų.

1.5. Darbuotojui draudžiama ateiti į darbą neblaiviam, darbo metu vartoti alkoholinius gėrimus, narkotines bei toksines medžiagas. Pastebėjus tokį darbuotoją – pranešti tiesioginiam savo vadovui ir/arba darbuotojų saugos ir sveikatos specialistui.

1.6. Darbuotojas darbo metu, pakeliui į darbą ar pakeliui iš darbo, nukentėjęs dėl nelaimingo atsitikimo turi nedelsdamas kreiptis į artimiausią gydymo įstaigą, pranešti Vilniaus lopšelio-darželio „Molinukas“ darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos specialistui.

1.7. Pastebėjus įrenginių, prietaisų konstrukcijų gedimą, esant nesaugiai darbo vietai, techniškai netvarkingoms darbo priemonėms, nepakankamam darbo vietos apšvietimui būtina sustabdyti darbus ir nedelsiant pranešti tiesioginiam Vilniaus lopšelio-darželio „Molinukas“ vadovui ir/ar darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos specialistui.

1.8. Logopedas privalo:

1.8.1. žinoti ir vykdyti Vilniaus lopšelio-darželio „Molinukas“ darbo tvarkos taisyklių reikalavimus;

1.8.2. nustatyta tvarka pasitikrinti sveikatą;

1.8.3. laikytis asmens higienos reikalavimų, prižiūrėti, kad švarūs būtų darbo drabužiai bei apavas, rankas plautis tik tam skirtomis priemonėmis;

1.8.4. atvykti į darbą blaivus, darbo metu nevartoti alkoholinių gėrimų, narkotinių bei toksinių medžiagų;

1.8.5. dirbti tik tuos darbus, kuriuos atlikti yra instrukuotas;

1.8.6. saugoti savo ir nekenkti kitų darbuotojų sveikatai, mokėti saugiai dirbti ir netrukdyti saugiai dirbti kitiems;

1.8.7. vykdyti įstaigos darbuotojų saugos ir sveikatos dokumentų reikalavimus;

1.8.8. tinkamai naudoti asmenines ir kolektyvines saugos darbe priemones, jas rūpestingai prižiūrėti ir naudoti pagal paskirtį, laiku pranešti tiesioginiam vadovui apie jų nusidėvėjimą, užteršimą, netinkamumą naudoti ir apie tai, kad baigiasi jų naudojimo terminas;

1.8.9. dirbti tik su techniškai tvarkingais įrankiais bei įrengimais, laikytis įrengimų eksploatavimo taisyklių, darbo priemones naudoti pagal jų dokumentuose (pasuose), šioje instrukcijoje nurodytus reikalavimus;

1.8.10. vykdyti tiesioginio Vilniaus lopšelio-darželio „Molinukas“ vadovo nurodymus;

1.8.11. savarankiškai neišjungti, nekeisti ir nešalinti darbo priemonėse, įrenginiuose, pastatuose įrengtų darbuotojų saugos ir sveikatos apsaugos įtaisų, juos tinkamai naudoti, taip pat pranešti apie darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų pažeidimus, kurių pats pašalinti negali ar neprivalo, nedelsiant pranešti tiesioginiam vadovui apie darbo priemonių gedimus, pastebėtus trūkumus, galinčius kelti pavojų darbuotojų saugai ir sveikatai;

1.8.12. raštu pranešti tiesioginiam vadovui apie atsisakymą dirbti esant nesaugiai darbo vietai, netvarkingoms darbo priemonėms;

1.8.13. pranešti tiesioginiam vadovui apie darbo metu gautas traumas, kitus su darbu susijusius sveikatos sutrikimus.

1.8.14. naudotis tik tvarkingais elektriniais įrankiais, kištukiniais lizdais, kištukais, jungikliais bei kita elektros įranga (jei tai būtų reikalinga), prailgintuvais ir papildoma įranga. Pastebėjus įrenginių, įrangos ar instrumentų gedimus, esant netvarkingoms asmeninėms apsauginėms priemonėms, darbus nutraukti ir nedelsiant pranešti įstaigos tiesioginiam vadovui.

1.8.15. informuoti darbo vadovą apie situaciją darbo vietose ar kitose įstaigos vietose, kur, jo įsitikinimu, gali kelti pavojų aplinkiniams ir ypač vaikams;

1.8.16. Logopedas turi žinoti:

1.8.16.1. gaisrinės saugos instrukcijos reikalavimus ir juos vykdyti;

1.8.16.2. specialiųjų tarnybų ir atsakingų asmenų telefonų numerius;

1.8.16.3. įstaigos darbo ir poilsio tvarką;

1.8.16.4. kaip suteikti pirmąją pagalbą;

1.8.16.5. savo darbo metodus.

1.9. Reikalavimai darbo vietai:

1.9.1. Logopedui turi būti numatytos poilsio patalpos, numatyta vieta darbo įrankiams sudėti;

1.10. Darbo vietoje turi būti pirmos pagalbos vaistinė (vaistinės buvimo vieta ženklinama baltu pliuso ženklu žaliame fone).

1.11. Logopedas, nukentėjęs nelaimingo atsitikimo metu, turi nedelsdamas apie tai pranešti tiesioginiam vadovui ir darbuotojų atstovui, kreiptis į artimiausią gydymo įstaigą. Asmuo, matęs nelaimingą atsitikimą arba apie jį sužinojęs, turi nedelsdamas suteikti nukentėjusiajam pirmąją medicininę pagalbą ir pranešti tiesioginiam vadovui, jeigu reikia, iškviesti greitąją medicininę pagalbą. Darbo vietą ir įrengimų būklę, iki bus pradėtas tirti nelaimingas atsitikimas, reikia išlaikyti tokią, kokia buvo nelaimingo atsitikimo metu. Jei tai kelia pavojų aplinkinių žmonių gyvybei ar sveikatai, gali būti daromi tik būtiniausi pakeitimai, įforminus tam tikru aktu, nufotografavus ar nufilmavus.

1.12. Darbdavys privalo:

1.12.1. siekti išvengti ar bet jau maksimaliai sumažinti darbo vietose pavojingas ir kenksmingas darbo sąlygas;

1.12.2. nepavykus išvengti pavojingų ar kenksmingų darbo sąlygų, informuoti kitus įstaigos darbuotojus apie darbo aplinkoje esančius sveikatai pavojingus ir kenksmingus veiksnius;

1.12.3. įvertinti darbo aplinkos riziką, įrengti kolektyvines saugos priemones ir nemokamai aprūpinti darbuotoją asmeninėmis apsaugos priemonėmis;

1.12.4. įstatymų nustatyta tvarka, atlyginti žalą, padaryta sveikatai dėl nesaugių darbo sąlygų.

1.13. Reikalavimai logopedo darbo vietai:

1.13.1. visa darbo vietos įranga turi būti geros būklės: be aštrių kampų, vinių, atsikišusių varžtų, šiurkščių kraštų ir pan.;

1.13.2. darbo vieta turėtų būti tvarkinga, tinkama darbui su vaikais.

1.14. Pakilus vaikų kūno temperatūrai nedelsiant būtina pranešti tiesioginiam įstaigos vadovui bei sveikatos specialistui.

1.15. Asmeninės apsaugos priemonės įvardijamos darbdavio patvirtintame nemokamai išduodamų darbuotojams asmeninių apsauginių priemonių sąrašė. Darbdavys, esant reikalui, turi teisę nemokamai išduoti darbuotojui daugiau asmeninių apsaugos priemonių, negu numatyta pagal asmeninių apsaugos priemonių sąrašą.

1.16. Gaisrinės saugos reikalavimai:

1.16.1. vengti veiksmų, sudarančių sąlygas kilti gaisrui;

1.16.2. rūkyti tik tam tikslui skirtose, ženklais pažymėtose ir tinkamai įrengtose vietose, kuriose yra indas nuorūkoms dėti, įrengta ištraukiamoji ventiliacija bei gesinimo priemonės (įstaigoje); lauke rūkyti tik įsitikinus, kad tai nekels gaisro pavojaus (sausą žolė, degios šiukšlės, šienas ir pan.);

1.16.3. Žinoti pirmines gaisro gesinimo priemones, jų veikimo principus, panaudojimo galimybes, savo veiksmus kilus gaisrui.

II. PROFESINĖS RIZIKOS VEIKSNIAI. SAUGOS PRIEMONĖS NUO JŲ POVEIKIO

2.1. Pavojingi veiksniai darbo aplinkoje, dėl kurių logopedas gali patirti ūmių sveikatos sutrikimų:

2.1.1. Nepalankios darbo vietos mikroklimato sąlygos – temperatūros, drėgmės svyravimai ir oro užteršimas – galimi plaučių ir kvėpavimo takų susirgimai. Parinkti tinkamus darbo drabužius, užtikrinti individualias kvėpavimo apsaugines priemones (respiratorius ir kt.);

2.1.2. Dulkės (organinės ir neorganinės kilmės, oro užterštumas), alergiškai veikiančios visą organizmą – galimi uždegimai, alerginės ir profesinės ligos. Naudoti darbinį kostiumą, avalynę, pirštines, respiratorių, kt.;

2.1.3. Elektros srovės poveikis – galimi širdies veiklos, kvėpavimo sutrikimai, įvairių laipsnių nudegimai, netenkama sąmonės. Naudotis tvarkinga elektros įranga. **Draudžiama** pačiam remontuoti bet kokius sugedusius elektrinius prietaisus, įrankius ir pan. Pastebėjus bet kokius gedimus, iškviesti elektriką arba asmenį, atsakingą įstaigoje už elektros ūkį. Pranešti tiesioginiam vadovui;

2.1.4. Triukšmas, vibracija – neigiamas poveikis centrinei nervų sistemai;

2.1.5. Karšta aplinka (aukštesnė kaip + 35°C) – varginančiai veikia organizmą;

2.1.6. Šalta aplinka (kai temperatūra – 10°C) – galimas sušalimas;

2.1.7. Nudegimas – pernešant karštą maistą;

2.1.8. Netvarkinga darbo vieta, užkrauta atliekomis, netvarkingai sandėliuojamos ar sukraunamos medžiagos, nelygios ir slidžios grindys – galimos sunkios bei mirtinos traumos. Pastoviai užtikrinti tvarką darbo vietoje;

2.1.9. Netvarkingos darbo priemonės – galimi gedimai su sunkių traumų bei mirtinų atvejų pasekmėmis. Būtina vykdyti įrenginių profilaktinius, planinius remontus bei technines apžiūras, naudotis tik tvarkingomis darbo priemonėmis;

2.1.10. Netinkamas maitinimasis – galimi virškinimo sutrikimai. Prieš darbą ir per pietų pertrauką nepersivalgyti;

2.1.11. Pavojingos darbo zonos. Galimos traumos, sunkūs sužeidimai. Apmokyti saugaus darbo metodų, įvertinant visų saugaus darbo reikalavimų momentus. Dirbti sutvarkytoje darbo vietoje, susikaupus, atidžiai atlikti pavestus darbus.

- 2.1.12. Krintantys, griūvantys daiktai;
- 2.1.13. Dūžtantys daiktai (stiklas, plastmasė ir kt.), šukių valymas – galimos pjautinės traumos, sužeidimai. Valyti tik su šluotele, samteliu, dėvėti pirštines;
- 2.1.14. Aštrūs įrenginių, inventoriaus, mechanizmų kampai;
- 2.1.15. Fizinė perkrova – galimos traumos. Dirbant, laikytis darbo ir poilsio režimo.
- 2.1.16. Pastebėjus bet kokią gedimą, netvarką ar keliantį pavojų veiksnį – informuoti tiesioginį vadovą. Darbo nepradėti, kol bus pašalinti visi trūkumai;
- 2.1.17. Krovinį keliant rankomis, gali kilti pavojus susižaloti, ypač nugarą, jei krovinys yra pernelyg sunkus, didelis, nepatogus kelti;
- 2.1.18. Leidžiama nepavojinga vienkartinė keliamo ir pernešamo krovinio masė kartu dirbant kitą darbą (iki dviejų kartų per valandą): vyrams – iki 25 kg, moterims – iki 16 kg.
- 2.2. Logopedas privalo:
 - 2.2.1. nepradėti dirbti be asmeninių apsaugos priemonių ir naudoti jas viso darbo proceso metu;
 - 2.2.2. rūpestingai prižiūrėti ir naudoti pagal paskirtį asmenines apsaugos priemones. Laiku pranešti darbdaviui apie jų nusidėvėjimą, užterštumą, netinkamumą naudoti ir apie tai, kad baigiasi jų naudojimo terminas;
 - 2.2.3. darbo įstatymų nustatyta tvarka atlyginti nuostolius, jeigu asmeninė apsaugos priemonė dėl darbuotojo kaltės dingo arba buvo sugadinta.
- 2.3. Kiekviena asmeninė apsaugos priemonė turi:
 - 2.3.1. apsaugoti nuo galimų kenksmingų, pavojingų veiksnių, esančių darbo aplinkoje, nesukeldama didesnės rizikos darbuotojo sveikatai ir saugai;
 - 2.3.2. atitikti ergonominius reikalavimus ir darbuotojo esamą sveikatos būklę;
 - 2.3.3. tikti (būti atitinkamai priderinta) darbuotojui;
 - 2.3.4. yra darbdavio nuosavybė, todėl ji turi būti grąžinama išeinant iš darbo, pereinant į kitą darbą toje pačioje įstaigoje, kur ši priemonė nenumatyta pagal darbo aplinkos rizikingumą;
 - 2.3.5. turi būti keičiama jeigu ji susidėvi.

III. LOGOPEDO VEIKSMAI PRIEŠ DARBO PRADŽIĄ

- 3.1. Laikytis darbo tvarkos taisyklių, nustatyto darbo ir poilsio laiko, valgyti specialiai tam skirtose vietose, vykdyti tik tą darbą, kurį paveda tiesioginis vadovas ir tik tada, kai yra žinomi saugūs jo atlikimo metodai.
- 3.2. Apsirengti tvarkingus ir atitinkamo dydžio darbo drabužius, užsidėti asmenines apsaugos priemones.
- 3.3. Atidžiai apžiūrėti savo darbo vietą.
- 3.4. Prieš darbo pradžią patikrinti darbo įrankius, priemones.
- 3.5. Prieš pradėdant dirbti, darbuotojas turi žinoti pavojingesnes vietas.
- 3.6. Pastebėjus bet kokią gedimą, netvarką ar keliantį pavojų veiksnį, informuoti įstaigos tiesioginį vadovą. Darbo nepradėti, kol nebus pašalinti visi trūkumai.

IV. LOGOPEDO VEIKSMAI DARBO METU

- 4.1. Darbo metu būti dėmesingam, atidžiam, atsargiam, nedaryti staigių judesių, nesikalbėti su pašaliniais ir netrukdyti dirbti kitiems.
- 4.2. Palaikyti tvarką ir švarą darbo vietoje.
- 4.3. Dirbant su darbo įrankiais, griežtai laikytis jų gamintojų parengtų eksploatavimo instrukcijų reikalavimų, jų techninę būklę, neviršyti įrengimų techninių-technologinių galimybių.
- 4.4. Naudoti tik techniškai tvarkingus darbo įrankius.
- 4.5. Patikrinti, ar darbo vietoje yra visi darbui reikalingi prietaisai ir priemonės, ar jų jungiamieji laidai bei kištukai tvarkingi.
- 4.6. Kiekvieną darbą atlikti tik jam skirtais darbo įrankiais. Imti darbo įrankius iš kitų darbo vietų galima tik tiesioginiam vadovui ar kitiems darbuotojams leidus.
- 4.7. Prieš pradėdant jungti elektros grandinę, visus prietaisus išdėstyti taip, kad jungiant nepersipintų laidai.
- 4.8. Pastebėjus prietaisų gedimus, kitus sutrikimus ar dingus įtampai grandinėje, nedelsiant išjungti grandinę ir pranešti apie tai vadovui.
- 4.9. Pasitraukiant iš darbo vietos, būtina atjungti įtampos šaltinius.
- 4.10. Įvertinti vaikų kalbos raidos ypatumus bei kalbos ir kitų komunikacijų sutrikimus.
- 4.11. Teikti logopedinę pagalbą vaikams, turintiems kalbos ir komunikacijos sutrikimų.
- 4.12. Teikti metodinę pagalbą pedagogams, tėvams (globėjams) kalbos ir kitų komunikacijos sutrikimų turinčių vaikų ugdymo bei jo organizavimo klausimais.
- 4.13. Skleisti ir diegti logopedijos naujoves.
- 4.14. Atsakyti už specialiųjų poreikių vaikų ugdymo rezultatus, numatyti optimalias tokių vaikų bendrojo ir specialiojo ugdymo kryptis.
- 4.15. Bendradarbiauti su auklėtojais, jų padėjėjais, psichologais, pedagogais ir kitais įstaigoje dirbančiais asmenimis.
- 4.16. Formuoti įstaigos bendruomenės ir visuomenės teigiamą požiūrį į kalbos ir kitų komunikacijos sutrikimų turinčius vaikus ir jų ugdymą kartu su bendraamžiais.
- 4.17. Analizuoti įstaigos dokumentus, susijusius su kalbos ir kitų komunikacijos sutrikimų turinčių vaikų ugdymu.
- 4.18. Teikti informaciją apie kalbos ir kitų komunikacijos sutrikimų turinčių vaikų kalbos raidos vertinimo išvadas ir rezultatus, specialiuosius ugdymosi poreikius ir jų tenkinimą suinteresuotoms institucijoms ir asmenims, susijusiems su vaikų ugdymu, gavus tėvų (globėjų) sutikimą.
- 4.19. Konsultuoti kalbos ir kitų komunikacijos sutrikimų turinčių vaikų tėvus (globėjus), pedagogus specialiosios pagalbos teikimo, ugdymo organizavimo, kalbos ir kitų komunikacijos sutrikimų prevencijos bei jų šalinimo klausimais.
- 4.20. Sistemingai stebėti ir vertinti vaiko gebėjimus, socialinę kultūrinę kompetenciją.
- 4.21. Daryti išvadas apie kiekvieno vaiko patirties kaupimo ypatumus, prireikus inicijuoti individualių ugdymo programų rengimą, dalyvauti jas rengiant.

- 4.22. Organizuoti pedagoginį procesą, orientuotą į individualius vaiko ugdymo poreikius.
- 4.23. Kurti stimuliuojančią, funkcionalią, dinamišką, psichologiškai ir fiziškai saugią ugdymo aplinką.
- 4.24. Supažindinti šeimą su ugdymo ypatumais, nuolat informuoti apie vaiko daromą vystymosi pažangą.
- 4.25. Parinkti ugdymo metodus ir priemones, atitinkančias specialiuosius vaikų ugdymo poreikius.
- 4.26. Bendrauti ir bendradarbiauti su vietos bendruomene, administracinėmis ir socialinės rūpybos įstaigomis, įvairiomis visuomeninėms organizacijomis ir kt. Prisidėti prie bendruomenės socialinių programų įgyvendinimo.
- 4.27. Bendrauti su kolegomis, abipusiu susitarimu stebėti vienas kito organizuojamą vaikų veiklą.
- 4.28. Ugdyti vaikų vertybines nuostatas, pilietiškumą, demokratiškumą, puoselėti dorovę, sveiką gyvenseną.
- 4.29. Darbo metu būti dėmesingu, atidžiu, atsargiu, nesikalbėti su pašaliniais.
- 4.30. Logopedas darbo metu turi būti blaivus, nenaudoti alkoholinių gėrimų, narkotikų ar kitų toksinių medžiagų.
- 4.31. Logopedas privalo nuolat būti darbo vietoje.
- 4.32. Tiesiogiai atlikti savo darbus, neleisti dirbti pašaliniams asmenims.
- 4.33. Darbo metu negalima lipti ant neišbandytų inventorinių paaugštinimo priemonių.
- 4.34. Baigus darbą, pirmiausia reikia atjungti įtampos šaltinius ir prietaisus, sudėti visus darbo įrankius į vietą, patikrinti savo darbo vietą.

V. LOGOPEDO VEIKSMAI AVARINIAIS (YPATINGAIS) ATVEJAIS

5.1. Visais atvejais susižeidus būtina kuo skubiau kreiptis į gydytoją. Pirmosios pagalbos priemonės yra tokios, kokias gali suteikti patys darbuotojai pagal etiketėje nurodytus reikalavimus, o specialią pagalbą suteikia medikai. Įstaigoje būtinai turi būti pirmosios pagalbos vaistinė.

5.2. Jeigu nukentėjusysis neteko sąmonės, duoti pauostyti amoniako, o jei nepadeda - daryti dirbtinį kvėpavimą. Darant dirbtinį kvėpavimą burna, reikia atsegti nukentėjusiojo apykaklę, atpalaiduoti diržą bei kitus veržiančius drabužius ir paguldyti ant kieto pagrindo. Nukentėjusiojo dešinę ranką padėti po sprاندu, o kairioji turi būti viršugalvio srityje. Teikiantieji pagalbą turi atsistoti kairėje nukentėjusio pusėje ir kiek galima atlošus jo galvą, apvyniotu vata, nosine arba drabužio kraštu strypeliu išvalyti burną. Išvalius burną, viena ranka laikyti atloštą galvą, o kita patraukti smakrą į priekį, kad burna būtų pusiau atvira. Giliai įkvėpus, priglausti burną prie nukentėjusiojo burnos, uždengtos nosine (marlės ar tvarsčio galu), ir užspaudus nosį su jėga pūsti į plaučius ką tik įkvėptą orą. Kai nukentėjusio krūtinės ląsta pakankamai išsiplečia, nustoti pūsti. Tuo metu nukentėjęs pats iškvepia. Orą reikia pūsti iki 25 kartų per minutę. Kai nukentėjusiojo dantys stipriai sukašti, geriau tinka dirbtinis kvėpavimas burna į nosį. Šis būdas taikomas ir tada, kai darant dirbtinį kvėpavimą burna į burną, krūtinės ląsta neišsipučia. Darant dirbtinį kvėpavimą burna į nosį, nukentėjusysis turi gulėti ant šono, kad neužkristų liežuvis. Teikiantysis pagalbą atsiklaupia, giliai įkvėpia, apžioja lūpomis nosį, pridengtą nosine, ir įpučia orą. Pūsdamas jis viena ranka laiko uždengęs burną. Krūtinės ląstai išsiplėtus, baigti pūsti. Jeigu nukentėjusiojo plaučiai nepakankamai susitraukia, iškvėpimo metu kita ranka

reikia paspausti apatinę krūtinės ląstos dalį. Atliekant dirbtinį kvėpavimą, iškvėpimo laikas yra du kartus ilgesnis nei įkvėpimo.

5.3. Jeigu nukentėjusiojo pulsas neapčiuopiamas, daromas išorinis širdies masažas. Žmogus guldomas ant kieto pagrindo, truputį pakeliamos kojos (ant pagalvės ar drabužių krūvelės), atsagstomi drabužiai, kad nespautų krūtinės ląstos. Ištiesus pirštus, delnai uždedami vienas ant kito tarp vidurinio ir apatinio krūtinkaulio trečdaliai ir energingai 60-70 kartų per minutę spaudoma krūtinė. Spaudoma pakankamai stipriai, kad krūtinkaulis įlinktų 3-4 cm. Širdies masažas daromas pakaitomis su dirbtiniu kvėpavimu. Pučiant orą, krūtinės spausti negalima. Jeigu pagalbą teikia vienas žmogus, jis 15 kartų paspaudžia krūtinę, po to nutraukia masažą ir du kartus pučia orą į ligonio burną ar nosį. Jei gaivina dviese - paspaudimų ir įpūtimų santykis turi būti 5:1.

5.4. Nukentėjusysis turi būti laikomas šiltoje patalpoje. Netekus sąmonės, galima šildyti šildyklėmis, bet labai atsargiai. Jeigu kraujuoja oda (kapiliarinis kraujavimas), ant tų vietų uždėti sterilius spaudžiamuosius tvarščius arba vandenilio peroksido sudrėkintus tamponus. Jeigu kraujas teka iš nosies, nukentėjusįjį paguldyti, kiek pakelti ir truputį atlošti galvą, ant nosies ir pakaušio dėti šaltus kompresus, į nosį -3% vandenilio peroksido sudrėkintus tamponus.

5.5. Jeigu nukentėjusįjį tampo traukuliai, būtina jam suteikti visišką ramybę ir pašalinti bet kokius dirgiklius.

5.6. Įvykus avarijai, būtina pranešti Vilniaus lopšelio-darželio „Molinukas“ tiesioginiam vadovui, pagal galimybę, naudojant asmenines apsaugines priemones.

5.7. Įvykus nelaimingam atsitikimui, būtina pranešti Vilniaus lopšelio-darželio „Molinukas“ tiesioginiam vadovui, kreiptis į artimiausią gydymo įstaigą, o reikalui esant, iškviešti greitąją medicininę pagalbą ir iki tyrimo pradžios išsaugoti įvykio vietą tokią, kokia buvo nelaimingo atsitikimo metu, jei tai negresia kitų darbuotojų gyvybei. Jei tai kelia pavojų aplinkinių žmonių gyvybei ar sveikatai, gali būti daromi tik būtiniausi pakeitimai, įforminus tam tikru aktu.

5.8. Įvykus nelaimingam atsitikimui pakeliui į darbą arba iš darbo, reikia pačiam arba per kitus asmenis pranešti tiesioginiam vadovui apie atsitikimą ir jo aplinkybes.

5.9. Kilus gaisrui, reikia iškviešti ugniagesius telefonu 112, turimomis pirminėmis gaisro gesinimo priemonėmis gesinti gaisrą, nedelsiant informuoti bendrovės tiesioginį vadovą. Kilus pavojui sveikatai arba gyvybei, išeiti iš pavojingos zonos.

VI. LOGOPEDO VEIKSMAI BAIGUS DARBĄ

- 6.1. Sutvarkyti darbo vietą.
- 6.2. Sudėti visas šiukšles į dėžes arba į tam tikslui skirtas vietas.
- 6.3. Apžiūrėti savo darbo vietą, ar nepalikta įrankių, patikrinti, ar neliko gaisrą sukeliančių medžiagų ir priemonių.
- 6.4. Sudėti visus darbo įrankius, inventorių ir rūbus į tam skirtą vietą.
- 6.5. Logopedas, prieš palikdamas patalpas, privalo patikrinti:
 - 6.5.1. ar nesijaučia patalpose dujų, degėsių ir kitų nebūdingų specifinių kvapų;
 - 6.5.2. patikrinti, ar išjungti šildymo prietaisai, ventiliacija, dirbtinis apšvietimas;

- 6.5.3. išjungti iš elektros tinklo naudotą kompiuterį bei jo papildomą įrangą;
- 6.5.4. patikrinti ar uždaryti langai ir kitos angos;
- 6.5.5. sutvarkyti darbo vietą, pašalinti visas atliekas ir šiukšles;
- 6.5.6. išvėdinti savo kabinetą;
- 6.5.7. sudėti darbo drabužius ir apsaugines priemones į jiems skirtą vietą;
- 6.5.8. patikrinti, ar nepalikti įjungti į elektros tinklą elektros įrengimai.

6.6. Apie pastebėtus sutrikimus, gedimus, trūkumus ir apie priemones, kurių imtasi jiems pašalinti, pranešti tiesioginiam darbo vadovui.

6.7. Informuoti įstaigos tiesioginį vadovą apie darbo metu gautas traumas, susijusias su darbu, ūmius sveikatos sutrikimus, ar kitus darbo trikdžius.